

طرح های تملک دارایی های سرمایه ای (طرح های عمرانی)

بطور کلی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای (طرح های عمرانی) به آن دسته از طرحها اطلاق می شود که در جهت ایجاد ظرفیت های جدید اقتصادی و اجتماعی یا در پی توسعه این نوع ظرفیتها هستند. براساس بند «۱۰» ماده شماره (۱) قانون برنامه و بودجه^۱ طرح عمرانی، مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که بر اساس مطالعات توجیهی فنی و اقتصادی یا اجتماعی که توسط دستگاه اجرایی انجام می شود، طی مدت معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدفهای برنامه عمرانی پنج ساله به صورت سرمایه گذاری ثابت شامل هزینه های^۲ غیر ثابت وابسته در دوره مطالعه و اجرا و یا مطالعات، اجرا می گردد و تمام یا قسمتی از هزینه های اجرای آن از محل اعتبارات عمرانی تأمین می شود و به سه نوع انتفاعی و غیر انتفاعی و مطالعاتی تقسیم می گردد.

الف) طرح عمرانی انتفاعی: منظور طرحی است که در مدت معقولی پس از شروع به بهره برداری، علاوه بر تأمین هزینه های جاری و استهلاک سرمایه، سود متناسبی به تبعیت از سیاست دولت را نیز عاید نماید.

ب) طرح عمرانی غیر انتفاعی: منظور طرحی است که برای انجام برنامه های رفاه اجتماعی و عملیات زیربنایی و یا احداث ساختمان و تأسیسات جهت تسهیل کلیه وظایف دولت اجرا می گردد و هدف اصلی آن حصول درآمد نمی باشد.

ج) طرح مطالعاتی: منظور طرحی است که بر اساس قرارداد بین سازمان و یا سایر دستگاههای اجرایی با مؤسسات علمی و یا مطالعاتی متخصص برای بررسی خاصی اجرامی گردد.

براساس ماده ۷۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی^۳ طرح تملک دارایی های سرمایه ای به طرحی گفته می شود که منابع مورد نیاز اجرای آن از محل اعتبارات مربوط به تملک دارایی های سرمایه ای تأمین می شود. در حالی که در قانون برنامه و بودجه مصوب سال ۵۱ طرحها به سه دسته انتفاعی، غیرانتفاعی و مطالعاتی تقسیم شده اند، در ماده ۷۷ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی، بدون اشاره صریح، طرح های مطالعاتی حذف گردیده است.

طرح های تملک دارایی های سرمایه ای به لحاظ جغرافیایی به دو دسته تقسیم می شوند: طرح های ملی و طرحهای استانی.

- ۱- طرح های ملی: مجموعه طرح هایی است که جنبه استراتژیک داشته و از لحاظ سرمایه گذاری، بزرگ و از نظر تکنولوژی، پیچیده باشند و آثار مترتب بر اجرای آنها نیز از یک منطقه فراتر رود. نظیر طرح های صنایع سنگین شامل کارخانجات تولید کنسانتره سنگ آهن، پتروشیمی ها، نیروگاههای بزرگ، سد های بزرگ و...
- ۲- طرح های استانی: مجموعه ای از طرح های خاص ناحیه ای و منطقه ای هستند که طراحی و اجرای آن با استفاده از امکانات مشترک محلی و ملی در استان امکانپذیر است. علاوه بر این در درجه نخست در پیشرفت آن استان موثر باشند و در درجه دوم با اهداف و سیاست های کلان دولت مغایرت نداشته باشند.

منبع: کتاب قرارداد و مدیریت ادعا - مرتضی آمری نیا

وب سایت: www.claimlaws.ir

۱- قانون برنامه و بودجه - تاریخ تصویب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ - مصوبات مجلس شورا
۲- ماده ۲۳ قانون محاسبات عمومی کشور - تاریخ تصویب ۱۳۶۶/۰۶/۰۱ - مصوبات مجلس شورا - هزینه عبارتست از پرداختهایی که به طور قطعی به ذینفع در قبال تعهد یا تحت عنوان کمک یا عناوین مشابه با رعایت قوانین و مقررات مربوط صورت می گیرد.
۳- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی - تاریخ تصویب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ - مصوبات مجلس شورا